

14 lutego 2022 r. mija dokładnie 80 lat od powstania Armii Krajowej. W Toruniu upamiętniliśmy to ważne wydarzenie uroczystością na placu Rapackiego, pod pomnikiem Ku Czcii Żołnierzy Armii Krajowej.

Z pojęciem „Armia Krajowa” kojarzyć się może dzień 27 września. Tego dnia uroczystie bowiem obchodzimy w Polsce Dzień Polskiego Państwa Podziemnego, święto żołnierzy AK. Faktycznie jest to data upamiętniająca dzień zawiązania pierwszej ogólnopolskiej organizacji konspiracyjnej, podporządkowanej Rządowi RP – Służby Zwycięstwu Polski. Organizacja ta szybko uległa przekształceniu w Związek Walki Zbrojnej. **Armia Krajowa**, następczyni tych dwóch formacji, powstała jednak na mocy rozkazu Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych generała Władysława Sikorskiego **14 lutego 1942 roku**.

Dnia 14 lutego 1942 r.

Kalina

W ślad za moim rozkazem l.2926 z dnia 3 IX 1941 r.

- 1. Znoszę dla użytku zewnętrznego nazwę ZWZ – wszyscy żołnierze w czynnej służbie wojskowej w Kraju stanowią „Armię Krajową” podległą Panu Generałowi, jako jej dowódcy*
- 2. Stanowisko Pana Generała nosi nazwę Dowódcy Armii Krajowej [...]*

Naczelnny Wódz

Sikorski

Generał broni

W chwili największej zdolności bojowej, wiosną 1944 roku, siły Armii Krajowej liczyły około 380 tysięcy żołnierzy i oficerów. Kadra oficerska przed wojną była uzupełniana absolwentami tajnego szkolenia i przerzuconymi do kraju cichociemnymi.

Celem Armii Krajowej było prowadzenie oporu zbrojnego i przygotowanie do planowanego ogólnokrajowego powstania. Zajmowanie terenów Polski przez Armię Czerwoną w 1944 roku uruchomiło akcję „Burza”, polegającą na atakowaniu wycofujących się Niemców i występowaniu wobec Sowietów w roli gospodarza. Ostatnim akcentem „Burzy” było Powstanie Warszawskie.

Nazwa Armii Krajowej jednoczyła także żołnierzy po jej formalnym rozwiązaniu na początku 1945 roku. Część żołnierzy i oficerów nie podporządkowała się rozkazowi demobilizacji ostatniego dowódcy AK generała Okulickiego „Niedźwiadka” i prowadziła zbrojną walkę ze zdobywającymi władzę w Polsce komunistami. Nazwa Armia Krajowa stała się na kilka najbliższych lat, a może nawet dziesięcioleci, symbolem niepodległości i patronowała wielu zabiegom o jej odzyskanie.

Wyjątkowe dziedzictwo Armii Krajowej w Toruniu przechowujemy od lat. Przynależą do niego wojenne czyny pięciu komendantów Okręgu Pomorskiego Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, których nazwiska zostały wyrzeźbione w kamieniu na placu św. Katarzyny: **Józefa Chylińskiego, Rudolfa Ostrihanskiego, Jana Pałubickiego, Józefa Ratajczaka** oraz **Franciszka Trojanowskiego**.

- Fundamentalną częścią spuścizny Armii Krajowej pozostaje również życie pani generał Elżbiety Zawackiej – najodważniejszej z odważnych! Jej, Honorowej Obywatelce Torunia, zawdzięczamy wpisanie w wizerunek Torunia najlepszego wzorca żołnierza Armii Krajowej – potrafiącego w czasach zniewolenia i pokoju, a także w mundurze i w cywilu dochować „wierności Rzeczypospolitej Polskiej i stać nieugięte na straży Jej honoru” – **mówił prezydent Torunia Michał Zaleski podczas uroczystości.**

Warto dodać, że imię bohaterki i rodowitej torunianki noszą w Toruniu Szkoła Podstawowa nr 27, Zespół Szkół Ekonomicznych, fundacja badająca dzieje Armii Krajowej i wojskowej służby Polek, Biblioteka Pedagogiczna, a także nowy most drogowy.

Niestety, coraz częściej odchodzą od nas świadkowie tamtych zdarzeń, w tym śp. major Maria Biedermann-Kowalewska, którą w Toruniu odprowadzaliśmy na wieczną wartę 26 października 2021 r. Poprzedzając oficjalne uroczystości na placu Rapackiego, prezydent Torunia Michał Zaleski złożył kwiaty na grobach Pani major i Pani generał, w ten sposób oddając cześć niezagaszemu wpływowi tego kobiecego i heroicznego życiorysu na historię naszego miasta, jak i całej Polski.

Fot. Adam Zekrzewski

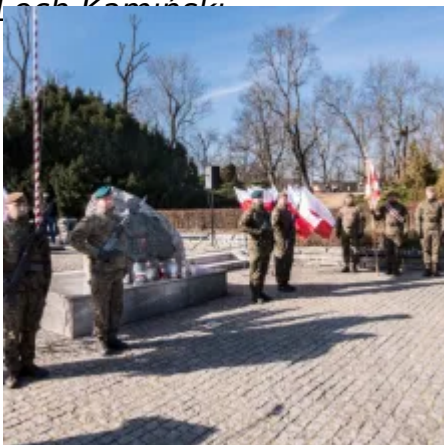

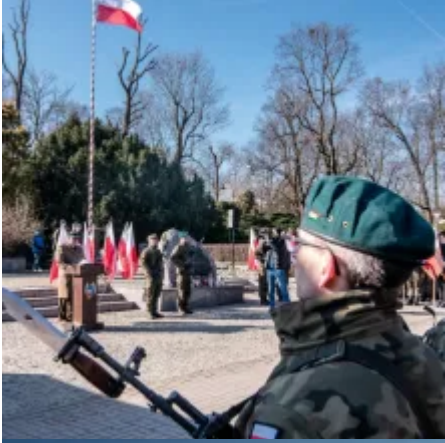

Fot. Łukasz Kamiński

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)